НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ГАЛЬЧИНСЬКІ ЧИТАННЯ

Збірник матеріалів міжнародної наукової конференції

(2 листопада 2023 р., м. Київ)

Київ 2023

УДК 32:33.001.361"2023"
Г-17

https://doi.org/10.53679/NISS-confproceed.2023

Електронну версію видання розміщено на: http://niss.gov.ua

За повного або часткового відтворення матеріалів цієї публікації посилання на видання є обов'язковим

За загальною редакцією *Я. А. Жаліла*, доктора економічних наук, старшого наукового співробітника, заслуженого економіста України

Упорядник *А. Л. Дешко*

Збірник містить тези, надані учасниками конференції.
Тези подано в авторській редакції.
Упорядники збірника можуть не поділяти позиції та думки авторів.

Інтернет-сторінка конференції:

На сторінці конференції розміщено:
Біографію А. С. Гальчинського
Бібліографічну довідку
Статтю пам'яті А. С. Гальчинського
Програму конференції
Звіт про конференцію
Репортажні фотоматеріали
Збірку тез конференції

ISBN 978-966-554-365-7

© НІСД, 2023

ЗМІСТ

Біографічна довідка – Анатолій Степанович Гальчинський (1935–2022) 6

П. Гайдуцький, Я. Жаліло, І. Макаренко – Науковець-економіст, який випереджав час 7

Інформаційне повідомлення – Міжнародна наукова конференція «Гальчинські читання» 10

О. В. Богомолов – Вступне слово 14

С. І. Пирожков – Вступне слово 16

П. І. Гайдуцький – А. Гальчинський – учений епохи трансформації 18

ПАНЕЛЬНІ ЗАСІДАННЯ

ОНОВЛЕННЯ ПАРАДИГМИ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ У ПОСТІНДУСТРІАЛЬНУ ДОБУ

Ахновська І. О., Душак А. В. – Науково-методичні підходи до визначення сутності поняття «розвиток» 23

Базилюк Я. Б. – Переосмислення стратегії економічної безпеки України в умовах глобальних трансформацій 26

Белінська Я. В., Шевчук О. І. – Аналіз світових тенденцій економіки в умовах глобальної волатильності 29

Болгов В. Є., Летуча М. В. – Досвід, етапи та перспективи євроінтеграції України 32

Бондаренко Р. М. – Диджиталізація: науково-методичні підходи до визначення 34

Валевський О. Л. – Становлення політики ідентичності в контексті європейського вибору України 37

Вальчун І. О. – «Принцип невтручання» як нова економічна доктрина України 40

Варналій З. С. – Соціальна безпека людини – найвища соціальна цінність в Україні 42

Вербицька Г. Л. – Становлення інноваційної моделі розвитку економіки України 45

Гедіков В. В. – Вплив Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом на розвиток цифрового середовища в Україні 47

Єфименко Т. І. – Countering Financial Security Threats Under Martial law, Peacebuilding and Nation's Recovery 49

Заіка Ю. – Шляхи реалізації вибору в умовах трансформації та модернізації національної соціально-економічної системи 52

Зіборова О. О. – Подолання стереотипів соціальної нерівності як умова розвитку інклюзії в Україні 54

Краус Н. М., Краус К. М. – Інституціонально-еволюційний контекст та антропологічний вимір інноваційної економіки 57

Лупенко Ю. О. – Реалізація ідей сучасної земельної реформи в Україні 59

Макаренко І. П., Штанько Л. О. – Природа капіталу 62

Радченко О. Д. – Економічні доктрини в епоху криз: зміна чи розширення парадигми? 65

Савченко С. О. – Інтереси в історії економічних ідей 68

Щербакова О. А. – Кліматичні зміни та «зелений» перехід – чому це важливо для України 71

НОВІТНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ КРИЗ

Андрухович Д. Р. – Поняття ефективності в системі державної допомоги суб'єктам господарювання 76

Белінська Я. В. – Токенізація фінансових активів: тенденції, проблеми і можливості для розвитку вітчизняних ринків капіталів 79

Бірюк Д. О. – Передумови цифровізації фінансової системи України 82

Гладких Д. М. – Синергетичний підхід до забезпечення банківської безпеки держави в умовах розвитку інформаційної економіки 84

Корнєєв В. В. – Цифровізація фінансового сектора: інституційні зміни й перспективи 88

Міщенко В. І., Науменкова С. В. – Проблеми забезпечення фінансової стабільності в умовах геоекономічної фрагментації 90

Подлєсна В. Г. – Воєнно-економічні аспекти циклічних криз світової економіки 93

Прозоров Ю. В. – Рада НБУ як інститут незалежності центрального банку при проведенні суверенної монетарної політики 96

СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Бистряков І. К., Клиновий Д. В., Петровська І. О. – Механізм фінансування реконструктивного розвитку критичної інфраструктури 100

Болгов В. Є., Харечко І. В. – Заходи по відновленню промисловості та забезпеченню стійкого економічного розвитку України 103

Бородіна О. А. – «Зелений» водень та ніаршоринг – інвестиційні маяки повоєнного відновлення економіки України 105

Гречана С. І. – Ефективне відновлення територій, що постраждали від збройної агресії Росії: виклики для ключових стейкхолдерів 109

Жаліло Я. А. – Інституційне забезпечення економічного відновлення в Україні 112

Кічурчак М. В. – Просторовий розвиток сектора інформації та комунікації в Україні: інноваційна стратегія повоєнної економічної відбудови 115

Плотніков О. В. – Економічне відновлення України в контексті фрагментації світової економіки 118

Попова О. Л. – Європейські орієнтири для сталого відновлення агропродовольчої системи в Україні 121

Рогозян Ю. С. – Наукові аспекти оцінки результативності й ефективності розбудови територій відновлення в умовах глобальних трансформацій 125

Снігова О. Ю. – Визначення завдань повоєнної реконструкції промисловості України 127

Собкевич О. В. – Щодо реалізації програми релокації підприємств в Україні 130

Цуканов В. Г. – Роль операційної ефективності підприємств в умовах економічного відновлення України 134

Чеботарьов Є. В., Глінковська-Краузе Б. – Світовий досвід розробки і реалізації політики повоєнного відновлення: перспективи імплементації в Україні 136

Шовкун І. А. – Трансформація інноваційної активності підприємств під час війни 140

Додаток – Основні наукові та публіцистичні праці А. С. Гальчинського 143

Summary 147

УДК 336.7 https://doi.org/10.53679/NISS-confproceed.2023.24
Корнєєв Володимир Вікторович
Korneev Volodymyr,
д-р екон. наук, проф., декан факультету фінансів та цифрових технологій,
Державний податковий університет,
м. Ірпінь, Україна
ORCID ID: 0000-0003-0654-5311

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРА: ІНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

Цифровізація формує ексклюзивні виклики і можливості. Сьогодні «бути цифровим» є необхідністю професійної й побутової компетенції, це вже не довільна опція. Цифровізація стала каталізатором змін економіки, інвестиційної поведінки людей як норма і форма міжособистісного спілкування. Конкуренція на міждержавному та корпоративному рівнях постійно потребує використання технологічних інформаційно-сервісних новацій.

У розрізі секторів економіки передові цифрові технології знаходяться у фінансовому секторі, в космічній сфері та в сфері гонки цифрових озброєнь. До них дотичним є виробництво товарів подвійного призначення (військово-цивільного, літакобудування, наприклад).

У фінансовому секторі криптовалютні ринки стали фокусом цифровізації. Це проявилось у швидкому інструментально-цифровому розширенні заощаджувально-розрахункових можливостей приватної інвестиційної діяльності. Цифрові фінансові активи, такі як державні (CeFi – Centralized Finance) та децентралізовані (DeFi – Decentralized Finance), забезпечують операційну свободу вільного перетоку капіталу.

Нова фінансова картина світу зародилася з появою в обігу децентралізованих криптовалют, коли поряд із традиційними видами валют з'явилися «нові гроші». Це приватні ініціативи майнінгу (не емісії) монет на основі блокчейну, які нерегульовані, нехеджовані з наступною фрагментацією спекулятивного грошового обігу, що спекулятивно забезпечує (допоки) «абсурдний дохід». Особиста свобода через криптовалютні фонтани її фінансування виявилась доступною для вдалих ентузіастів, але і двосічна як кураж фінансових спекуляцій. Більшість активів сектора DeFi – це лише продуковані частини програмного забезпечення, що мають вартість у межах початкових витрат енергії та супутніх елементів на їх майнінг. Тому приватні криптовалюти мають спекулятивну ціну, але практично не мають накопичуваної від початку і поновлюваної вартості.

Центробанки країн світу дотепер виявляють зрозумілу стурбованість обігом нових замінників грошей як єдині емісійні центри фіатних валют. Позиція міжнародних фінансових організацій є аналогічною, застереження щодо «недостатнього тестування» приватних криптовалют в якості національних досить акцентовані. При необхідності модернізації грошового обігу центробанки запустили проєкти підготовки емісії власних цифрових валют (CBDC – Central Bank Digital Currency). Кількість проєктів CBDC наразі (осінь 2023 р.) реалізується у понад 100 країнах у різних формах (запуск систем, пілотний етап, дослідження). CBDC є основою цифрового сектора централізованих фінансів – CeFi.

Оскільки пропорції між перевагами і ризиками цифровізації постійно мінливі, у цифровізованому грошовому обігу виникає дилема CeFi – vs – DeFi.

Нові тренди управління капіталом в умовах цифровізації визначили два аспекти: а) зростаючу інституційну роль центробанків разом з іншими регуляторами; б) потреби у нових регуляторно-наглядових та інвестиційних інструментах сприяння економічному розвитку.

Цифровізація стала загальним фоном і драйвером розвитку суспільства, ринків та господарюючих суб'єктів. Упровадження новітніх цифрових фінансових інструментів

спостерігається повсюдно. В усіх інституційних секторах спостерігається зниження бар'єрів доступу до різних послуг – фінансових, адміністративних та інших.

Поступальна цифровізація і надалі буде посилюватися у секторі домогосподарств. Це є вже «заякорениими» очікуваннями. Користування застосунком «Дія» й іншими додатками засвідчує зручності цифровізації. Розрахунково-інвестиційне право людини і її цифрова самореалізація чітко проявляються при дистанційному обслуговуванні у банках та інших установах. Поширюються послуги необанків – фінтехкомпаній, що пропонують окремі банківські послуги у цифровому форматі, без фізичних відділень і ліцензування.

При індивідуальному оперуванні криптоактивами у секторі DeFi обмежується фінансове посередництво у розрахунках (на противагу, наприклад, обслуговуванню клієнтів у банках), зменшуються різні трансакційні витрати, усувається зовнішній примус при прийнятті інвестиційних рішень.

Поглиблюється «цифро-обумовлена» технологічна й операційна інклюзія контрагентів фінансового сектора. Це вимагає від причетних сторін адекватної грамотності, не тільки фінансової, а й цифрової. Цифрова грамотність передбачає володіння навичками користування мінімальним набором он-лайн сервісів банків, небанків та платіжних систем (наприклад, при сплаті комуналки чи інших періодичних платежів). Важливою при цьому є інфраструктура і допуск до цифрових сервісів.

У секторі DeFi постійно присутні біфуркаційні ризики фінансових спекуляцій та обвалів. Ажіотажна капіталізація децентралізованих криптоактивів призводить до спекулятивних фінансових пірамід. З усіма аспектами ірраціонального інвестування та значною волатильністю цін. Фінансові піраміди базуються на тій фіктивній вартості, якої реально в економічній природі не існує. Ринки завжди падають, коли «розбухає» розрив у цінах і вартості активів. Нещодавні крахи криптобірж (FTX, Binance, наприклад) ставлять запитання: Чому люди довіряють свої гроші третій стороні, якщо їм це не надто потрібно? Чи примари майбутніх доходів спотворюють інвестиції і рух капіталів? Чи є крипто-інвестиції ірраціональними? Хоча поняття «ірраціональності» є одним з базових біхевіористичних фінансів (Канеман, Тверські, Талер), але тут мова про психологічний і калькулятивний акселератор можливого отримання наддоходів. Втім, ринки часто падають значно швидше, ніж зростають.

Новий цифровий світ – це перспективи і можливість економічного життя у період поточної й поствоєнної нестабільності. Цифровізація дозволяє утримати керованим свій внутрішній фінансовий і психологічний каркас, робить людей операційно незалежними з огляду на можливості розпорядження своїми активами і часом. Саме прискорення цифрових перетворень, використання інтелектуальних замінників простої праці та послуг у всіх можливих сферах може подолати соціальне дистанціювання і пов'язані з цим «провали» у спілкуванні.

З фінансової точки зору використання переваг цифровізації більше орієнтоване на середній клас, – на тих, хто задовольнив перші потреби життєзабезпечення. Тому цифровізація фінансового сектора тісно пов'язана із соціальною політикою і підвищенням рівня життя населення.

Як і наприкінці війни минулого сторіччя, коли у 1944 р. була започаткована Бреттон-Вудська фінансова система разом з МВФ і Світовим банком, так і наразі фінансовий сектор стоїть перед кардинальними змінами. Незадовго, після перемоги, нас очікує «цифровий Бреттон-Вудс», не метафоричні, а дійсні перетворення. Новий фінансово-економічний світ формується вже зараз і стане цифровим. Операційно та інструментально більш диверсифікованим. Доступним, самовідповідальним і взаємно відповідальним.

Цифрове фінансове сьогодення і майбутнє – це маяк стратегічний, і водночас постійно ситуативний. Це фактично вибір пріоритетів і цілей цивілізації. Цей вибір психологічний, технологічний, інвестиційний, фінансовий. Відмінність у засобах (інструментах) праці й буття вирізняє сьогоднішні покоління від попередників, і формує майбутні суспільні й економічні відносини.

CONTENT

Haidutsky Pavlo Zhalilo Yaroslav Makarenko Ihor	Scientist-Economist who Was ahead of Time	7
INTERNATIONAL ANATOLY HALCHYNSKYI MEMORIAL CONFERENCE. INFORMATION NOTICE		
Bohomolov Oleksandr	Opening Speech at the Plenary Session of International Anatoly Halchynskyi memorial conference	14
Pyrozhkov Serhii	Opening Speech at the Plenary Session of International Anatoly Halchynskyi memorial conference	16
Haidutsky Pavlo	A. Halchynskyi – The Scientist of the Transformations' – Scientist of the Epoch of Transformation	18
PANEL DISCUSSIONS		
UPDATING THE PARADIGM OF ECONOMIC KNOWLEDGE IN THE POST-INDUSTRIAL ERA		
Akhnovska Inna ORCID ID 0000-0001-9731-3801 Dushak Anastasia	Scientific and Methodological Approaches to the Definition of the Essence of the Concept "Development"	23
Bazyliuk Yaroslava ORCID ID 0000-0002-5715-0005	Reevaluating Ukrainian Economic Security Strategy amidst Global Transformations	26
Belinska Yanina ORCID ID 0000-0002-9685-0434 Shevchuk Oleksandra ORCID 0000-0003-3649-5896	Analysis of Global Economic Trends in Global Volatility	29
Bolhov Vladyslav ORCID ID 0000-0002-0631-302X Letucha Maria	Experience, Stages and Prospects of European Integration of Ukraine	32
Bondarenko Roman ORCID ID 0009-0002-5248-533X	Digitalization: Scientific and Methodological Approaches to Definition	34
Valevskyi Oleksii ORCID ID 0000-0003-0403-0277	The Formation of Identity Policy in the Context of the European Choice of Ukraine	37
Valchun Illia ORCID ID 0009-0003-4884-8318	«The Non-Interference Principle» as a New Economic Doctrine of Ukraine	40
Varnalii Zakharii ORCID ID 0000-0002-6654-8760	Human Social Security - Highest Social Value in Ukraine	42
Verbytska Halyna ORCID ID 0009-0009-3212-7392	Formation of an Innovative Model of Ukrainian Economic Development	45
Hedikov Vladyslav ORCID ID 0009-0003-1763-7948	Impact of the Association Agreement Between Ukraine and the European Union on the Development of Digital Environment in Ukraine	47
Iefymenko Tetiana ORCID ID 0000-0002-9163-3959	Countering Financial Security Threats Under Martial Law, Peacebuilding and Nation's Recovery	49
Zaika Yulia ORCID ID 0000-0003-1866-7711	The Ways of Implementation of Choice in the Mind of Transformation and Modernization of the National Socio-Economic System	52
Ziborova Olga ORCID ID 0000-0003-3275-1119	Overcoming Stereotypes of Social Inequality as a Condition for the Development of Inclusion in Ukraine	54

Kraus Nataliia ORCID ID 0000-0001-8610-3980 Kraus Kateryna ORCID ID 0000-0003-4910-8330	Institutional and Evolutionary Context and Anthropological Dimension of Innovative Economy	57
Lupenko Yurii ORSID ID 0000-0001-6846-0300	Implementation of Modern Land Reform Ideas in Ukraine	59
Makarenko Igor ORCID 0000-0002-2520-3651 Shtanko Liudmyla ORCID: 0000-0003-0046-7279	The essence of Capital	62
Radchenko Oksana ORCID ID 0000-0003-4892-7764	Economic Doctrines During a Crisis: Change or Expansion of the Paradigm?	65
Savchenko Sergiy ORCID ID 0000-0001-9766-4433	Interests in the History of Economic Ideas	68
Scherbakova Olena	Climate Change and Green Transition - Why It is Important for Ukraine	71

MODERN MACROECONOMIC TRANSFORMATIONS AND WAYS TO PREVENT MONETARY AND FINANCIAL CRISES

Andrukhovych Dana ORCID ID 0009-0004-6338-968X	Concept of Efficiency in the System of State Aid to Economic Entities	76
Belinska Yanina ORCID ID 0000-0002-9685-0434	Tokenization of Financial Assets: Trends, Problems and Opportunities for The Development of Domestic Capital Markets	79
Biryuk Dmytro ORCID ID 0009-0001-0273-9867	Prerequisites for Digitalization of the Financial System of Ukraine	82
Hladkykh Dmytro ORCID ID 0000-0001-5276-5521	A Synergetic Approach to Ensuring the Banking Security of the State in The Conditions of the Development of the Information Economy	84
Korneev Volodymyr ORCID ID 0000-0003-0654-5311	Digitalization of the Financial Sector: Institutional Changes and Prospects	88
Mishchenko Volodymyr ORCID ID 0000-0002-8565-2686 Naumenkova Svitlana ORCID ID 0000-0001-8582-6044	Problems of Ensuring Financial Stability in Conditions of Geo-economic Fragmentation	90
Podliesna Vasylyna ORCID ID 0000-0002-8435-1013	Military and Economic Aspects of Cyclic Crises of the World Economy	93
Prozorov Yuriy ORCID ID 0000-0003-4749-432X	The NBU Council as an Institution of Central Bank's Independence for Implementation of Sovereign Monetary Policy	96

STRATEGY FOR ECONOMIC RECOVERY

Bystryakov Igor ORCID ID 0000-0001-6482-7099 Klynovyi Dmytro ORCID ID 0000-0002-3034-8097 Petrov'ska Iryna ORCID ID 0000-0003-2716-1990	Financing Mechanism for Reconstructive Development of Critical Infrastructure	100
Bolhov Vladyslav ORCID ID 0000-0002-0631-302X Kharechko Ivan	Measures to Restore Industry and Ensure Sustainable Economic Development of Ukraine	103
Borodina Oksana ORCID ID 0000-0001-7469-9529	Green Hydrogen and Nearshoring - Investment Beacons of Postwar Economic Recovery of Ukraine	105

Hrechana Svitlana ORCID ID 0000-0002-4669-3258	Effective Restoration of the Territories Affected by Russia's Armed Aggression: Challenges for Key Stakeholders	109
Zhalilo Yaroslav ORCID ID 0000-0002-8825-2880	Institutional Framework of Economic Recovery in Ukraine	112
Kichurchak Marianna ORCID ID 0000-0002-1927-5704	Spatial Development of the Information and Communication Sector in Ukraine: an Innovative Strategy for Post-War Economic Recovery	115
Plotnikov Oleksiy ORCID ID 0000-0001-8542-1012	Ukraine's Economic Recovery in the Context of Fragmentation of the World Economy	118
Popova Olha ORCID ID 0000-0003-2642-9393	European Benchmarks for Sustainable Recovery of the Agri-Food System in Ukraine	121
Rohozian Yuliia ORCID ID 0000-0001-5325-4213	Scientific Aspects of Evaluating the Effectiveness and Efficiency of the Developing Recovery Areas in the Context of Global Transformations	125
Snigova Olena ORCID ID 0000-0001-7456-4894	Definition of the Tasks of Post-War Recovery of Ukrainian Industry	127
Sobkevich Oksana ORCID ID 0000-0003-0678-0899	Implementation of the Relocation Program for Enterprises in Ukraine	130
Tsukanov Vadym ORCID ID 0009-0009-5807-5981	The Role of Operational Efficiency of Enterprises in the Economic Recovery of Ukraine	134
Chebotarov Iegor ORCID ID 0000-0001-5963-7637 Glinkowska-Krauze Beata ORCID ID 0000-0002-6915-3297	Global Experience of the development and Implementation of the Policy of Post-War Reconstruction: Prospects of Implementation in Ukraine	136
Shovkun Inna ORCID ID 0000-0003-2873-076	Transformation of Innovation Activities of Enterprises During the War	140
The main scientific and popular works of A. Halchynskyi		143
Summary		147

Наукове видання

ГАЛЬЧИНСЬКІ ЧИТАННЯ

Збірник матеріалів міжнародної наукової конференції

(2 листопада 2023 р., м. Київ)

За загальною редакцією *Я. А. Жаліла*

Упорядник *А. Л. Дешко*

Матеріали публікуються в авторській редакції

Відповідальна за випуск *Т. В. Джига*

Редактор, коректор *Т. М. Філіппова*

Верстальник

Формат 60x90$^{1}/_{16}$. Обсяг ум. друк. арк. Наклад пр.

Видання підготовлено до друку
в Національному інституті стратегічних досліджень
вул. Пирогова, 7-а, м. Київ, 01030
Тел./факс: (044) 234-50-07
e-mail: info-niss@niss.gov.ua
http://www.niss.gov.ua

Надруковано

Гальчинські читання : зб. матер. міжнар. наук. конф. (м. Київ, 2 листоп. 2023 р.) / упоряд. А. Л. Дешко ; за ред. Я. А. Жаліла. – Київ : НІСД, 2023. – 152 с. – DOI: https://doi.org/10.53679/NISS-confproceed.2023

Г-17

ISBN 978-966-554-365-7

УДК 32:33.001.361"2023"